

Column

‘Waar te beginnen met het aanpakken van het inzetbaarheidsprobleem?’

Sergei Boeke is politiek adviseur bij het NAVO hoofdkwartier JSEC in Ulm, Duitsland. Hij schrijft op persoonlijke titel.

Als ik 's ochtends opsta stel ik mij de vraag of ik vandaag zou kunnen vechten, als het moet.' Zo opende recent de Amerikaanse Commandant van LANDCOM (het NAVO-hoofdkwartier *Land Command*) de online bijeenkomst met zijn ondercommandanten. Het was geen Amerikaanse cowboytal, maar eerder het benadrukken van het NAVO-beleid van *readiness*, ofwel paraatheid en inzetbaarheid. Afgelopen 30 jaar zijn Nederlandse militairen veelvuldig ingezet, telkens op plaats en tijd van eigen keuze. Een artikel 5-scenario, daarentegen, is niet vrijblijvend. Als er plotseling op de grote rode knop wordt gedrukt dan moet de krijgsmacht gereed zijn om het bondgenootschap te verdedigen. Tijdens de Koude Oorlog waren veel troepen gestationeerd in Europa, ondersteund door gedetailleerde plannen, uitgebreide logistiek en grote mobilisabele reserves. Hier is niets van over. Vier kleine multinationale bataljons zijn in Polen en de Baltische staten ontplooid, als *enhanced forward presence*. Zij vervullen een 'struikeldraad-rol'; in geval van crisis moet de echte gevechtskracht nog worden gemobiliseerd. En hier ligt het probleem, want als men in Den Haag (en andere hoofdsteden) op de rode knop drukt is helemaal niets gereed.

Waar te beginnen met het aanpakken van het inzetbaarheidsprobleem? Veel eenheden hebben een groot tekort aan personeel. Er zijn nog steeds te weinig reserveonderdelen, zowel voor groot als voor klein materieel. Er is amper transport om eenheden naar een crisisgebied te brengen. Men rekent op de inhuur van private capaciteit, maar het is de vraag of bedrijven in het uur van nood kunnen leveren wat van hen gevraagd wordt (en waarvoor ze nu voor veel geld vrolijk hun handtekening zetten). En wellicht het grootste probleem van allemaal: er is weinig munitie. Tijdens de inzet in Afghanistan is wel eens de gehele oorlogsvoorraad van bepaalde F 16- en Apache-munitiesoorten erdoorheen gejaagd. Een groot conflict zal een ander tempo van verbruik kennen, dit geldt zowel voor klein kaliber als kapitale munitie. Die laatste, zoals raketten en torpedo's, heeft nu een levertijd van jaren en in tijden van oplopende spanning zal dat niet veel beter zijn. Dan staan meerdere krijgsmachten te trappelen bij een handjevol wapenleveranciers, allemaal in het buitenland, die eerst hun nationale klanten moeten bedienen. Toen Nederland in 1937 ging herbewapenen bleek de markt volledig overspannen, met als gevolg dat bestellingen soms drie jaar later nog niet waren geleverd.

De Defensievisie 2035 spreekt ook over inzetbaarheid en opschaalbaarheid. De tekst (zoals de titel 'Vechten voor een veilige toekomst') neemt afstand van de zachtere slogans voor vredesmissies van enkele jaren terug. De visie biedt nuttige handvatten voor de inrichting van de krijgsmacht, maar laat het helaas bij mooie woorden. Het volgend kabinet mag de moeilijke besluiten nemen en eventueel meer budget toekennen. Toch kan investeren in de paraatheid van de krijgsmacht niet wachten; het is een prioriteit van de NAVO en verdient nu de aandacht. Niet zozeer omdat morgen een artikel 5-scenario voor de deur ligt, al weten we dat nooit. Maar omdat gereedheid een essentieel onderdeel is van afschrikking, waardoor de kans op conflict juist afneemt. Afschrikking is tenslotte bereid zijn, en over alle benodigde middelen te beschikken, om zich goed te verdedigen. Elke ochtend weer.